

UNIVERSITETET I BERGEN
Kollegiesekretariatet

Etikkarbeid ved UiB

Per Gunnar Hillesøy

uib.no

Kollegiesekretariatet

Først meg selv

- Jeg er jurist fra UiB (1990)
- Ansatt ved UiB fra 1995
- Jobber ved Kollegiesekretariatet = U.dir.s kontor
- Sekretær for UiBs klagenemnd fra ca. 2000
- Sekretær for UiBs redelighetsutvalg fra 2001

uib.no

Kollegiesekretariatet

Og så UiB

- Om lag 14-15 000 studenter (2012)
- Årlig ca. 250 doktorgrader
- Ca. 3 500 årsverk
- Omsetning på ca. 3,5 milliarder kroner

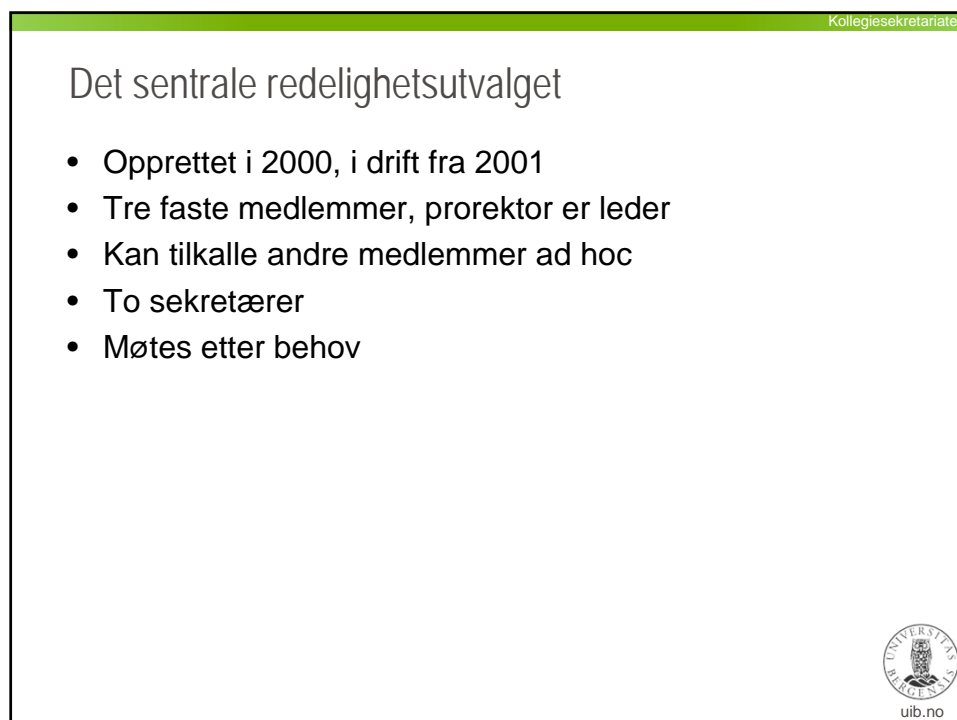

Avdeling / enhet

Etikk; hva jeg ikke gjør

- Jobber ikke med forskningsadministrasjon
- Ikke daglig kontakt med personvernsaker e.l.
- Men: Jobber en del med ph.d.-saker (forskrift, fellesarbeid etc.)

Det sentrale redelighetsutvalgets oppgaver

- Behandle enkeltsaker
- Sakene må ha tilknytning til vitenskapelig virksomhet ved UiB, eller berøre minst én person ved UiB.
- Sakene må være prinsipielle.
- Sakene vurderes etter forskningsetikklovens definisjon av uredelighet.

- Arbeide forebyggende
- Ikke nærmere definert i mandatet.

Saksgangen i enkeltsaker

- Saken bringes inn for fakultetet
- Fakultetet utreder saken
- Fakultetet vurderer megling
- Fakultetet oversender eventuelt saken til RU
- Hvis megling ikke fører fram, eller ikke er tjenlig
- Hvis en part krever det
- Hvis det ellers er grunn til det

Saksgangen i enkeltsaker, fortsatt

- En sak som kommer inn til RU, skal være ferdig forberedt.
- RU skal være responderende, ikke saksforberedende.
- RU avgir en uttalelse, som normalt konkluderer med at noen har eller ikke har opptrådt uredelig.
- Slik skal det være, men slik er det ikke alltid.

Over- og underordning

- RU er overordnet fakultetene på sitt felt
- RU er ikke underordnet Granskingsutvalget
 - Dvs. ingen tradisjonell klageadgang fra RU til GU
 - Granskingsutvalget blir ofte orientert om våre saker
 - Granskingsutvalget kan velge å gå inn i saken
- Ingen tradisjonell over-/underordning mellom UiB og NEM, NESH eller NENT

Problemer, problemer, problemer

En falsk dikotomi?

Uredelig | Uskyldig

FFP og QRP

- FFP (Fabrication, Falsification and Plagiarism) kan lett framstå som det eneste viktige.
- Det blir lite plass til QRP (Questionable Research Practices)

NN har (ikke) opptrådt uredelig

- Hva slags vedtak er dette?
 - Uklar virkning
 - Uklar klageordning
 - Vanskelig å forholde seg til for alle
 - RU forvalter ikke selv sanksjoner
- Mulige sanksjoner:
 - Disiplinærsak etter tjml. (spekteret fra advarsel til avskjed)
 - Politianmeldelse
 - Melding til tilsynsmyndighet
 - Disiplinærreaksjon etter ph.d.-forskrift/uhl.

Rettsliggjøring

- Jussen fortrenger etikken
 - Argumentasjonen blir mer juridisk enn tidligere
 - Det blir fort flere advokater
 - Konflikter blir lett mer tilspisset
 - Saker tar tid
 - Saker koster mye

Fragmentering

- En redelighetssak er en redelighetssak er en redelighetssak....Eller?
- Saker som kommer opp, er ofte bare en flik av en større sak.
- Behandling 'på vanlig måte' bidrar ikke nødvendigvis til å løse så mange problemer.

Litt om forebyggende arbeid

- Nettsider
- 'Frokostseminarer'
- Flerdagsseminarer
- Møter med miljøer

- Problem: Skippertak
- Ønskemål: Mye mer kontakt med fagmiljøene
- Siktemål: Støtte til fagmiljøene

Et eksempel fra virkeligheten

- Rettighetskonflikt mellom veileder og ph.d.-kandidat.
- Kandidaten laget manus til en konferansepresentasjon.
- Veilederen dro til konferansen og holdt presentasjonen.
- Kandidaten mente opphavsretten ga ham rett til å holde presentasjonen.
- RU: Beklagelige misforståelser, men ingen krenkelse. Manuset og den muntlige framføringen er separate åndsverk.
- Problem: Her var det også andre konflikter, som RUs svar ikke løste.

Eksempel fra virkeligheten, nr. 2

- En artikkel brukte data som lå utenfor konsesjonen som var gitt til prosjektet.
- RU ble bedt om å vurdere den antatte prosjektlederens ansvar.
- Først: Han var uredelig. Etter klage: Ikke uredelig likevel.
- Problem: Det hele var del av en stor prosjektorganisasjon. Uklare ansvarsforhold; tvil om at han var prosjektleder.

Eksempel fra virkeligheten, nr. 3

- Ph.d.-kandidat tatt i plagiat i avhandlingen
- Fakultetet vedtok tvungen utestenging, jf. ph.d.-forskriften.
- Kandidaten klaget, fikk ikke medhold.
- Behandling hos Sivilombudsmannen flere ganger.
Konklusjon: Reglene om tvungen avslutning mangler lovhjemmel.
- Saken gikk til klagenemnda, og kandidaten er nå tilbake som stipendiat.

Eksempel fra virkeligheten, nr. 4

- En doktorgradskandidat gjorde en retorisk analyse av et utvalg dokumentarprogrammer på TV.
- Kandidaten var kritisk til framstillingsformen.
- TV2 mente det var uetisk å fremme en slik kritikk uten å ha kontaktet TV2 på forhånd.
- Bedømmelsekomitéen var kjent med TV2s syn, men var ikke enig.
- Fakultetet og RU mente det riktige ville være at TV2 framførte sin kritikk i den offentlige debatten.
- Grensesnitt mot formaliteter; det skal mye til for at en tildelt doktorgrad skulle trekkes tilbake.

Noen nettsider

- <http://www.uib.no/ledelsen/organisering/universitetsstyret/kollegiesekretariatet/redelighetsutvalget/etikk-ved-uib>
- <http://www.uib.no/mofa/forskning/etikk-i-forskning>
- <http://www.wordsoverpixels.com/images/730c6a7461bb1fec4465de271219e2f5.jpg>

UNIVERSITETET I BERGEN
Kollegiesekretariatet